

NITTEDAL KOMMUNE
- der storby og Marka møtes

Det Kongelige Landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2005/01215 - 95	Doknr.:
Mottatt: 06 OKT 2005	ASPLASEL
Saksbeh.: IEK	Ark.: 482
Kopi:	Avskr.:

Vår ref: 05/02474-003
V80 &13

Deres ref:

Dato: 30.09.2005

SVAR - HØRINGSUTKAST - FORSKRIFT OM BÆREKRAFTIG SKOGBRUK

I forbindelse med høring til ny skogbrukslov, ble det varslet at det vil utarbeides en forskrift vedrørende bærekraftig skogbruk. En slik forskrift er nå ute på høring. Formålet med forskriften er "å fremme et bærekraftig skogbruk som sikrer miljøverdiene i skogen, aktiv forynging og oppbygging av ny skog, og god helsetilstand i skogen."

Vedlagt følger Nittedal kommunes uttalelse.

Med vennlig hilsen

Rune Lund
Teknisk sjef

Knut Samseth
Landbrukssjef

Vedlegg
Nittedal kommunes uttalelse til høring om forskrift om bærekraftig skogbruk

Planenheten
Moveien 1, 1482 Nittedal

Tlf: 67 05 90 00
Fax: 67 07 22 70
Bankkonto:
7101 05 04001
Organisasjonsnr:
971 643 870

NITTEDAL KOMMUNE

Landbrukskontoret - Regionkontor Landbruk

Saksnr.: 02330500024DIV

Saksbeh.: Jon Arne Kongtorp

UTTALELSE TIL HØRING OM FORSKRIFT OM BÆREKRAFTIG SKOGBRUK

VEDLEGG

1. Følgebrev og høringsnotat fra Landbruksdepartementet, datert 06.07.2005.

DOKUMENTER IKKE VEDLAGT

2. Lov om skogbruk 17.03.2005.

SAKEN GJELDER

I forbindelse med høring til ny skogbrukslov, ble det varslet at det vil utarbeides en forskrift vedrørende bærekraftig skogbruk. En slik forskrift er nå ute på høring.

Formålet med forskriften er *”å fremme et bærekraftig skogbruk som sikrer miljøverdiene i skogen, aktiv forynging og oppbygging av ny skog, og god helsetilstand i skogen.”*

Saken gjelder Nittedal kommunes uttalelse.

VURDERING

Forslag til forskrift om bærekraftig skogbruk har følgende kapitler/paragrafer:

1. Innledning
2. Miljøhensyn,
3. Krav til foryngelse etter hogst og
4. Tiltak mot skader på skog.
5. Avsluttende føresegner

Kommentarer til paragrafene:

§1. Innleiande føresegner:

Formålet med forskriften er *”å fremme et bærekraftig skogbruk som sikrer miljøverdiene i skogen, aktiv forynging og oppbygging av ny skog, og god helsetilstand i skogen.”*

Virkeområdet er all skog og skogsmark.

§2. Miljøomsyn.

Paragrafen skal sikre at det tas nødvendig hensyn til biologisk mangfold, friluftsliv, landskap og kulturverdier ved skogbruksutøvelsen. Intensjonen med denne paragrafen er at den skal fungere som et sikkerhetsnett i forhold til de skogeiere som ikke er sertifisert jfr Levende skog standard eller hvis sertifiseringsordningen skulle opphøre å fungere. §2 er forsøkt lagt likt eller lavere enn de krav som stilles jfr Levende Skog standarden. Således refereres også til Levende Skog standard når det gjelder føre-var-tiltak i forhold til hogst i områder der miljøregistreringer er og ikke er foretatt.

§2-2:

”Hogst kan normalt bare skje i område der det er gjennomført miljøregistreringer (jf forskrift om tilskott til skogbruksplanlegging med miljøregistreringar)”. Nittedal kommune støtter kravet men har følgende kommentar: Leddet legger til grunn at kun MIS –metoden (Miljøregistrering i Skog) skal kunne legges til grunn for at hogst kan utføres. Dette innebærer at områder som er registrert for eksempel jf

”nøkkelbiotop” begrepet, ikke er godtatt som registreringsmetodikk. En nøkkelbiotopregistrering, gjort av biologer, bør kunne anses å være tilstrekkelig for å fange opp viktige biologiske kvaliteter, og dermed godtas som grunnlag for at hogst kan utføres. Det er imidlertid åpnet for at annen registreringsmetodikk kan legges til grunn som ledd i et ”føre-var-prinsipp”. Med tanke på at forskriften ikke skal være strengere enn dagens Levende Skog Standarder, bør en nøkkelbiotopregistrering anses å være tilstrekkelig inntil en MIS-registrering foreligger. Hvis det i et område er gitt tilbud om MIS-registrering, og

skogeieren fra før ikke har andre miljøregistreringer, bør "føre-var-tiltaket" ved hogst være basert på livsmiljøer i MIS. Kommunen må evt. også ta stilling til om slik etterskuddsvis "MiS-registrering" vil være tilskuddsberettiget jfr. tilskudd til miljøtiltak i skog.

I tillegg er Nittedal kommune av den oppfatning at det bør innføres krav til kulturminneregistreringer i forbindelse med skogbruksplanlegging. Krav til miljødokumentasjon og miljøregistreringer vil dermed få reell verdi også i forhold til kulturminner i skog, hvilket harmonerer med forskriftens § 2-1.

§2-3:

"Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørge for at verdiane i viktige livsmiljø som er utvalde gjennom sertifisering etter Levende Skog bli tekne vare på".

Nittedal kommune støtter dette leddet men har følgende kommentar: Paragrafens formulering medfører at skogeiere som har valgt å ikke foreta en MIS-registrering når det ellers har blitt gjennomført en slik registrering i området, kan unnlate å ivareta evt. viktige livsmiljøer av den grunn at de ikke er registrert. Dette kan medføre at viktige livsmiljøer forringes. Samtidig kan det virke urettferdig i forhold til andre skogeiere som har valgt å foreta MIS-registreringer med de ev restriksjoner i forhold til hogst som det kan medføre. Alle seriøse tømmerkjøpere vil imidlertid kreve, som ledd i egen sertifisering, at MIS-registrering er foretatt på en skogeiendom før de kjøper tømmer fra denne. Riset bak speilet er således at skogeier risikerer å ikke få realisert sine verdier i skogen uten en slik registrering. Nittedal kommune ønsker allikevel at forskriften utformes slik at en ikke risikerer at viktige livsmiljøer for biologisk mangfold forringes fordi MIS-registrering ikke er foretatt.

Leddet vedrørende oppretting av kjøreskader medfører ingen endring eller innskjerping i forhold til skogarealene som er omfattet av "Markaforskriften" der tilsvarende bestemmelse er nedfelt. Nittedal kommune støtter at tilsvarende krav gjør seg gjeldende også utenfor Markaforskriftens virkeområde. I tillegg er Nittedal kommune av den oppfatning at utbedring av skjemmende terrengskader bør være et generelt krav og ikke bare knyttes til vanlig brukte ferdselsårer eller der det er fare for erosjon. Dette fordi kjørespor og andre terrengskader ofte er blant de forhold som er årsak til konflikter mellom skogbruk og friluftsliv.

For øvrig bør de bynære markaområdenes betydning for friluftsliv vektlegges i forslag til ny forskrift.

I §2-3, 4. ledd, benevnes *"Ved hogst skal det setjast igjen minst 5 stormsterke tre pr hektar som livsløpstrær, helst i grupper."* Krav til antall livsløpstrær er identisk med Levende Skog, men livsløpstrær er i dag ikke nedfelt i Markaforskriften. Hva som bør være et minimumsantall kan vanskelig sies da gjensetting av livsløpstrær er basert på en "føre-var" tankegang. Det er riktig å velge samme antall i forskrifts form og derved støtte opp om dagens standard samtidig som det ikke vil kunne skape forvirring om hva som er "rett" antall gjensatte livsløpstrær.

Formuleringen *"Livsløpstrea skal primært veljast blant dei eldste og største trea i bestandet."* peker på hva slags livsløpstrær en skal sette igjen. Utvalgsriteriet skiller seg noe fra de kriterier Levende Skog bruker. Bl.a. setter ikke Levende Skog noe krav til størrelsen på livsløpstrærne. Nittedal kommune anser dette tillegget som lite hensiktsmessig grunnet følgende:

Forskriften skal primært fungere som et sikkerhetsnett i forhold til sertifisering og ikke strekke seg ut over denne. En vektlegging av størrelse kan også medføre at relativt mindre stormsterke trær settes igjen. Det andre kriteriet som er ulikt Levende Skog standard, er at livsløpstrærne skal velges innenfor bestandet. Jf. Levende Skog kan livsløpstrærne velges innenfor et område, dvs det er ikke krav til at livsløpstrærne må settes igjen i bestandet som avvirkes. På den måten står en friere til å kunne velge livsløpstrær. Dette er en fordel i forhold til å kunne velge stormsterke trær samt trær som er økonomisk mindre betydningsfulle. Ut fra et biologisk synspunkt kan det også være en fordel å samle livsløpstrærne i større grupper gjeldende for flere bestand. Nittedal kommune anbefaler at krav om at livsløpstrær skal legges i det aktuelle bestand, endres til at livsløpstrær kan settes igjen utenfor bestandet dog innenfor et definert område.

Nittedal kommune støtter leddet i §2 som legger føring for hogstform. Dvs at der det biologisk, økonomisk og teknisk ligger til rette for det, skal det brukes lukka hogster. Dette harmonerer med både Levende Skog standard og Markaforskriften.

Nittedal kommune støtter også leddet om at ivaretagelse av kantsonens økologiske funksjon mot vann og vassdrag, og mellom skog og annen mark, skal ivaretas. Dette harmonerer også med både Levende Skog standard og Markaforskriften.

Det legges opp til forbud mot nygrøfting av myr og sumpskog med sikte på skogproduksjon. Nittedal kommune støtter et slikt forbud.

§3. Forynging etter hogst.

Denne paragrafen er hjemlet i §6 i den nye skogbruksloven og konkretiserer de krav som stilles med henhold til valg av treslag og hva som regnes som tilfredsstillende foryngelse jf skogbruksloven.

I §3-1 og §3-2 gjengis med litt annen ordlyd hva som er nedfelt i §6 i skogbruksloven:

Skogeier skal sørge for at det er sammenheng mellom hogstform og metode for foryngelse.

Forynging eller tiltak for å sikre tilfredsstillende forynging skal ha blitt utført innen 3 år etter hogst.

Kommunen kan dog utsette fristen, men ikke lenger enn 5 år. Nittedal kommune støtter dette kravet.

Skogoppsynet får med dette et bedre verktøy til å påpeke manglende foryngelse og skjerper krav til skogeier om planlegging av foryngelse allerede ved utførelse av hogst.

§3-3 Tettleik og treslag

Nittedal kommune støtter en tallfesting av hva som er å betrakte som tilfredsstillende foryngelse.

Tidligere bestemmelser har vært vage, noe som har medført at det har vært vanskelig å påpeke manglende foryngelse. Faren med en nedre grense som er satt lavt, er at skogeiere kan oppfatte dette plantetallet som tilstrekkelig, mens det i realiteten burde vært høyere på den aktuelle lokalitet. På den annen side gir det den bevisste skogeier større handlingsrom i forhold til å foreta valg ut fra eget rentekrav og andre økonomiske og skjøtselsmessige forhold.

Nittedal kommune mener imidlertid at det bør kunne gis dispensasjon fra forskriften der skogeier har et bevisst valg om å etablere åpne arealer (natureng, åpninger rundt kulturminner m.m.) eller andre spesielle tiltak for miljøet (buskvegetasjon m.m.).

Avsnittet om hvordan oppmåling av rett treantall skal utføres, anses som unødvendig detaljert å ha med i en forskrift og anbefales heller tatt inn som vedlegg til forskriften.

I høringsdokumentet til skogbrukslova, ble det gitt detaljerte vurderinger omkring hva som bør vurderes som treslagsskifte i en forskrift om foryngelse. I høringsnotatet står det: *"... Ved naturlig forynging skal ein ikkje rekne t.d. større mengder vanleg bjørk som framtidstreslag der det tidlegare stod gran eller furu, utan etter eit bevisst val frå skogeigar og med godkjenning frå kommunen. Produksjon av ved på høge bonitetar kan i denne samanheng ikkje reknast som ein bevisst strategi "*. I nåværende høring gis det ingen vurdering av spørsmålet, og i forskriften vises det kun til *"...den planlagde produksjonen"*. Etter Nittedal kommunes vurdering kan utkast til forskrift således føre til at all naturlig foryngelse vurderes som planlagt produksjon, og ikke ansees som treslagsskifte. Nittedal kommune mener at dette er et valg skogeier bør kunne ta, men på den annen side fører dette til at foryngelsesplikten i praksis bare omhandler tetthet og ikke et bevisst treslagsvalg. Dette kommer av at det normalt bare er gran som anbefales forynget ved planting, og at planting av andre innenlandske treslag ellers har et meget begrenset omfang. I §2-3 er det allerede lagt inn krav om godkjenning dvs. sikring mot skifte av treslag i edellauvskog, -på sammenhengende arealer over 100 dekar og -med utenlandske treslag. Nittedal kommune ber derfor Departementet gjøre dette klarere i forskriften, ev. vurdere å endre definisjonen på hvilke treslag som skal telles, samt vurdere om treslag skal inngå i overskriften.

§4 Tiltak mot skadar på skog.

Denne paragrafen bygger på eksisterende forskrift om tiltak mot skader på skog og er omtrent identisk med denne. Tidligere forskrift anses å ha fungert etter intensjonen, og Nittedal kommune ser det dermed ikke som nødvendig å foreta vesentlige endringer i forhold til denne. Nytt er imidlertid at §4 åpner for pålegg om hogst i områder vernet etter naturvernloven og plan og bygningsloven der det anses som nødvendig i forhold til skoghygiene. Avsatte MIS-områder kan også avvirkes, men det er påpekt at det skal tas hensyn til biologisk mangfold, landskap og friluftsliv før evt. pålegg kan gis. Nittedal kommune ser det som riktig å kunne pålegge hogst der det er fare for at oppblomstring av skadeinsekter kan gjøre omfattende skader på omkringliggende skog. Det bør imidlertid stilles krav til dokumentasjon før dette evt. kan tillates i områder som er vernet med hjemmel i naturvernloven og viktige områder for biologisk

mangfold. I de fleste verneområder er det fylkesmannen som har innehar forvaltingsmyndigheten og mange kommuner har ikke kompetanse innenfor miljøvern. For å sikre en enhetlig og forsvarlig forvaltning bør det utarbeides føringer/retningslinjer for hvordan slike saker skal håndteres. Det bør bl.a. vurderes om fylkesmannen skal få slike saker til uttalelse før en evt. beslutning tas.

§5 Avsluttande føresegner.

Denne paragrafen viser til at kommunen har ansvar for tilsyn med forskriften, kan gi dispensasjon fra denne samt pålegge tvangsmulkt. Klageinstans er Fylkesmannen. For brudd på forskriften åpnes det for at det kan gis fengselsstraff i inntil et år.

SAMMENDRAG

I forbindelse med høring til ny skogbrukslov, ble det varslet at det vil utarbeides en forskrift vedrørende bærekraftig skogbruk. En slik forskrift er nå ute på høring.

Forslag til forskrift inneholder fire kapitler: 1. Innledning 2. Miljøhensyn, 3. Krav til foryngelse etter hogst og 4. Tiltak mot skader på skog.

Nittedal kommune mener det er positivt at "Forskrift om bærekraftig skogbruk" er en landsomfattende forskrift, og at en nasjonal forskrift viser hva vårt land gjør på dette området.

Intensjonen med miljøparagrafen (§ 2) er at den skal fungere som et sikkerhetsnett i forhold til de skogeiere som ikke er sertifisert jfr Levende skog standard eller hvis sertifiseringsordningen skulle opphøre å fungere. § 2 er forsøkt lagt likt eller lavere enn de krav som stilles jfr Levende Skog standarden.

Det legges opp til at hogst ikke kan utføres uten at godkjent miljøregistrering (MIS-metoden) er foretatt. Andre registreringsmetoder er godtatt som et føre var prinsipp inntil registrering jf MIS-metoden foreligger. Evt. miljøverdier som er utvalgt gjennom sertifiseringsordning kreves ivaretatt.

I tillegg bør det innføres krav til kulturminneregistreringer i forbindelse med skogbruksplanlegging. Krav til miljødokumentasjon og miljøregistreringer vil dermed få reell verdi også i forhold til kulturminner i skog, hvilket harmonerer med forskriftens § 2-1.

Det settes krav til utbedring av kjøreskader. For skogarealer som er omfattet av Markaforskriften medfører dette ingen endring da en slik bestemmelse allerede er hjemlet der. Kravet til utbedring av kjøreskader bør imidlertid være et generelt krav og ikke bare knyttes til vanlig brukte ferdselsårer eller der det er fare for erosjon. Dette fordi kjørespor og andre terrengskader ofte er blant de forhold som er årsak til konflikter mellom skogbruk og friluftsliv.

Forskriften legger seg på linje med Levende Skog standard i forhold til krav om gjensetting av livsløpstrær, 5 trær pr ha. Den strekker seg imidlertid lenger i valg av trær da størrelsen på trærne også skal vektlegges. Forskriften setter også krav til at trærne skal legges i bestandet som avvirkes. Jf Levende Skog kan disse også settes igjen utenfor bestandet men innenfor et visst område, noe som gjør at en står friere i valg av livsløpstrær.

Lukka hogster skal utføres der forholdene ligger til rette for det. En tilsvarende bestemmelse er hjemlet i Markaforskriften og er også i tråd med Levende Skog standard.

I forskriften kreves, tilsvarende som i Markaforskriften, at kantsonenes økologiske funksjon ivaretas mot vann, vassdrag og mellom skog og annen mark. Videre at det er forbud mot nygrøfting av myr og sumpskog.

Bruk av utenlandske treslag kan bare skje etter godkjenning fra kommunen. Markaforskriften hjemler forbud mot bruk av utenlandske treslag.

Nittedal kommune støtter i grove trekk forslagene vedrørende miljøhensyn, men er av den oppfatning at de bynære markaområdenes betydning for friluftsliv bør vektlegges i forskriften.

Det settes krav til at forynging eller tiltak for å sikre foryngelse (§ 3) skal være utført innen 3 år etter hogst med mulighet til frist på 5 år etter søknad. Det er også angitt krav til et minimum antall trær pr daa for at feltet er å anse som tilfredsstillende forynget. Ved skifte av treslag på arealer over 100 daa må kommunens godkjenning foreligge.

Nittedal kommune støtter forslaget, men mener at retningslinjer for måling av treantall tas ut av forskriften og heller tas med i vedlegg. Videre ber Nittedal kommune om at det kommer klarere frem hva slags treslag som skal telles med da dette er uklart ved naturlig foryngelse, for eksempel der en får omfattende bjørkeoppslag etter hogst.

Tiltak mot skader på skog (§ 4), er i praksis lik eksisterende forskrift med samme formål. Det åpnes imidlertid for at hogst også kan pålegges i områder vernet etter naturvernloven med mer der det er fare for omfattende skader på omkringliggende skog.

Nittedal kommune støtter forslagene, men for å sikre en enhetlig og forsvarlig forvaltning bør det utarbeides føringer/retningslinjer for hvordan slike saker skal behandles.

Kommunen har ansvar for tilsyn med forskriften (§ 5) og kan gi dispensasjoner i forhold til denne og at Fylkesmannen er klageinstans. Det åpnes for at det kan gis fengselsstraff i inntil et år for brudd på forskriften. Nittedal kommune mener at skogeierens ansvar for miljø er utformet på en tydelig måte i forskriften.

Nittedal kommune, 30.09.2005

Knut Samseth
Landbrukssjef